

KITARSKI DUO SRĐAN BULATOVIĆ IN DARKO NIKČEVIĆ GUITAR DUO SRĐAN BULATOVIĆ & DARKO NIKČEVIĆ

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ
AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ljubljana, 20. 6. – 3. 9. 2023

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.

Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2023 je župan Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič. / The Honorary Patron of the 2023 Ljubljana Festival is the
Mayor of the City of Ljubljana, Mr Zoran Jankovič.

Sreda, 30. avgust 2023, ob 18.00
Wednesday, 30 August 2023, at 6.00 pm
Križevniška cerkev / Križevniška Church, Križanke

KITARSKI DUO SRĐAN BULATOVIĆ IN DARKO NIKČEVIĆ GUITAR DUO SRĐAN BULATOVIĆ & DARKO NIKČEVIĆ

SRĐAN BULATOVIĆ, kitara / guitar
DARKO NIKČEVIĆ, kitara / guitar

Program / Programme:

J. S. Bach, prir. / arr. D. Nikčević: Ave Maria

I. Albéniz, prir. / arr. D. Nikčević: Španska suita št. 1, op. 47 /
Suite Española No. 1, Op. 47

V. Asturija (Legenda) / Asturias (Leyenda)

D. Cimarosa, prir. / arr. D. Nikčević: Sonata za klavir št. 29 v
C-molu / Piano Sonata No. 29 in C minor

W. A. Mozart, prir. / arr. D. Nikčević: Sonata za klavir št. 11 v A-
duru, K. 331 / Piano Sonata No. 11 in A major, K. 331

III. Alla Turca: Allegretto

F. Tárrega: Spomini na Alhambro / Recuerdos de la Alhambra

F. Sor: Etuda št. 11 v A-duru, op. 6 / Étude No. 11 in A major, Op. 6

M. Ravel, prir. / arr. D. Nikčević: Boléro

S. Bulatović: Under the Hill-side

D. Nikčević: Dreams

S. Bulatović: Balkan

D. Nikčević: Energy

S. Bulatović: Daybreak Yet to Come

S. Bulatović: Fusion

D. Nikčević: Celebration

S. Bulatović: Acrobat

D. Nikčević: Orient

D. Nikčević: Evening at Home

Lutnja so Arabci v 14. stoletju prinesli na Sicilijo in v Španijo, od tod pa se je hitro razširila po vsej Evropi, kjer je v dobi renesanse postala najbolj priljubljeno glasbilo. Ime je dobila po arabski besedi *al-'ud*, ki pomeni leseno glasbilo. Kitara je prišla v Evropo podobno kot lutnja, današnja različica inštrumenta pa je leta 1852 izoblikoval Antonio de Torres Jurado. Bolj kot pri večini drugih inštrumentov in ansamblov je težko komponirati glasbo za kitaro brez znanja o glasbilu ali tesnega sodelovanja s kitaristom. Posledično velik del kitarskega repertoarja sestavljajo dela kitaristov, ki niso veliko komponirali za druge inštrumente, medtem ko so priredbe priljubljenih skladb, ki originalno niso bile napisane za kitaro, precej pogoste na koncertnih dogodkih.

Skladbe plodovitega baročnega mojstra **Johanna Sebastian Bacha** (1685–1750) slovijo po harmonični in formalni kompleksnosti ter izrazni globini. Zaradi teh lastnosti je njegova glasba prilagodljiva širokemu spektru inštrumentov, vključno s kitaro, ki je v svoji zvočnosti in polifonem pristopu podobna čembalu, za katerega je napisal ogromno glasbe. Bachova skladba z naslovom **Ave Maria** največkrat označuje Gounodovo priredbo *Preludija št. 1 v C-duru, BWV 846*, iz *Dobro uglasšenega klavirja* (1722), toda mnogo kitaristov napiše in izvaja tudi svojo različico.

Skladatelj in virtuozni pianist **Isaac Albéniz** (1860–1909) je predstavnik postromantike. Najbolj znan je po klavirskih delih, ki temeljijo na idiomih španske ljudske glasbe. Priredbe njegovih del, kot so *Kordova*, *Majorka* in *Tango v D-duru*, so postale pomemben del repertoarja za klasično kitaro, čeprav nikoli ni komponiral za kitaro. Priljubljene so priredbe **Španske suite št. 1, op. 47** (1911), zlasti petega stavka z naslovom *Asturija (Legenda)*, ki s svojimi nenadnimi dinamičnimi spremembami in zapleteno melodijo v srednjem delu črpa predvsem iz tradicije andaluzijskega flamenka.

Domenico Cimarosa (1749–1801) je bil skladatelj f. i. napolitanske operne šole, katere najpomembnejši člani so bili še Alessandro Scarlatti, Giambattista Pergolesi in Giovanni Paisiello. Cimarosa slovi predvsem kot operni skladatelj, vendar je pisal tudi instrumentalno (88 klavirskih sonat) in sakralno glasbo. Čeprav je slavni kritik Eduard Hanslick njegovo glasbo opisal kot »polno svetlobe«, je lahko tudi kontemplativne narave in polna melanholije, kar dokazuje njegova **Sonata za klavir št. 29 v C-molu**, ki s svojo prosojno teksturo in okraski deluje kot zelo primerna za kitarsko priredbo.

Še en skladatelj, ki je pustil pomemben pečat v operni glasbi, a je bil še bistveno bolj vsestranski, je **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756–1791). Mozart seveda velja za enega največjih skladateljev v zgodovini zahodne glasbe, njegova glasba pa izstopa zaradi melodičnega bogastva in izvirnih harmonskih preobratov. Tudi njegove skladbe so zaradi klasicistične jasnosti in okraševanja primerne za kitarsko izvedbo, eden najbolj priljubljenih primerov pa je zagotovo tretji stavek **Sonate**

za klavir št. 11 v A-duru, K. 331 (1784), ki imitira zvočnosti takrat v Evropi zelo priljubljenih in »eksotičnih« turških godb.

Vpliv **Francisca Tárrega** (1852–1909) na 20. stoletje, predvsem posredno z njegovimi učenci, med katerimi so bili Emilio Pujol, Maria Rita Brondi in Josefina Robledo, je bil izjemen. Njegove skladbe za solo kitaro obsegajo približno 78 izvirnih del in 120 transkripcij. Med njegova najbolj znana dela spada skladba **Spomini na Alhambro** (1899), katere največji tehnični izziv je obvladavanje tremola, pri čemer prstanec, sredinec in kazalec zaporedno ubirajo posamezno noto melodije tako hitro, da je rezultat iluzija ene dolge neprekinjene note, medtem ko palec hkrati igra spremeljavo v obliki razloženih akordov.

Fernando Sor (1778–1839) je zaslovel kot izjemen glasbeni poustvarjalec in skladatelj več kot 65 skladb za kitaro, ki sestavljajo pomemben del repertoarja klasične kitare. Poleg tega je napisal opero, tri simfonije, klavirsko glasbo, mašo in dva uspešna baleta. Slogovno se je zgledoval po Haydnu in Mozartu, sočasni kritiki pa so ga označili za »Beethovna kitare«. Med njegova pomembnejša dela spadajo didaktična dela, kamor sodijo tudi njegove etude. Tehnični izziv **Etude št. 11 v A-duru, op. 6** (1816) je predvsem v hitrih menjavah razloženih akordov kot tudi ekspresivnem fraziranju v zmernem tempu.

Boléro (1928) je nedvomno najbolj znano delo **Maurica Ravela** (1875–1937), skladatelja, ki je razvil slog, ki je vključeval elemente modernizma, baroka, neoklasicizma in v svojih poznejših delih jazza. Ravel je bil eden najbolj izvirnih glasbenikov zgodnjega 20. stoletja in njegove skladbe za klavir, komorne zasedbe in orkester so raziskovale nove zvočnosti in tehnike igranja. **Boléro** je pogosto prirejen za kitaro zaradi svojih privlačnih ritmičnih in melodičnih lastnosti ter ikoničnega *crescenda*, ki omogoča kreativne interpretacije izkušenih kitaristov.

Preostanek programa sestavljajo avtorske skladbe črnogorskih kitaristov in skladateljev **Srdana Bulatovića** in **Darka Nikčevića**. Bulatović, rojen leta 1972 v Podgorici, je doktor uprizoritvenih umetnosti na področju klasične kitare. Na Fakulteti za glasbeno umetnost v Beogradu je doktoriral na temo *Vpliv flamenka na razvoj tehnik igranja klasične kitare*. Je ustanovitelj in direktor festivala klasične kitare Dani gitare v Podgorici. Nikčević, ki se je rodil leta 1972 v Nikšiću, je poleg ljubezni do klasične glasbe, ki jo igra že od otroštva, razvil naklonjenost do flamenka, ki mu je s svojimi razširjenimi tehnikami igranja odprl nove izrazne možnosti. Njegovo znanje na področju avdiotehnologije mu je omogočilo, da je posnel in produciral številne albume z Bulatovičem. Skupaj sta izdala plošče *Duo* (2001), *Nostalgia* (2005), *Touch of Montenegro* (2011), *Synergy* (2012), *Ritmico* (2015), *The Best of Montenegro* (2016), *Balkan, Mediterranean, Orient* (2017), *The Sea* (2018), *Peninsula* (2020) in *Feel the Moment* (2022), pri čemer so zadnji trije albumi izšli pri prestižni založbi Naxos.

Glasbenika že več kot 30 let nastopata na domačih in tujih odrih, kjer izkazujejo tako tehnično obvladavanje kot tudi ekspresivne zmožnosti svojega instrumenta. Gostovala sta v Združenih državah, Rusiji, Veliki Britaniji, Nemčiji, Španiji, Italiji, Franciji, na Portugalskem, Poljskem, v Združenih arabskih emiratih in Belgiji, vendar sta bila še posebej odmevna koncerta v newyorškem Carnegie Hallu leta 2016 in 2017. Njuni nastopi zagotavljajo edinstveno mešanico balkanskih ritmov in sredozemskih, bližnjevzhodnih in drugih vplivov. Njune skladbe so po značaju, slogu, tehniki in vseh glasbenih parametrih raznolike, vendar jih združuje rdeča nit črnogorske tradicijske glasbe, izkazujejo pa tudi močne vplive filmske glasbe, glasb sveta in sodobnih glasbenih tokov. K njunemu kompozicijskemu slogu je prispeval tudi intenziven študij flamenka in jazza.

Jan Prepadnik

.....

*The internationally renowned guitarists from Montenegro, **Srdan Bulatović** (Doctor of Performing Arts in Classical Guitar) and **Darko Nikčević** (Flamenco guitarist and Master of Audio Technology), are appreciated for their exceptional virtuosity and exciting performances, providing a unique blend of Balkan rhythms and Mediterranean, Middle Eastern and other influences. For more than 30 years they have been performing to audiences at home and abroad, presenting original compositions as well as the classical guitar canon. Their concerts at New York's Carnegie Hall in 2016 and 2017 were particularly successful. Their compositions are diverse in character, style, technique and rhythm, but they are united by a common thread of Montenegrin traditional music, while also showing strong influences from film music, world music and contemporary musical currents. The concert will feature a stylistically and temporally broad range of guitar repertoire, including an adaptation of the Baroque composer Bach, Classical excerpts from Cimarosa, Mozart and Sor, Romantic works by Albéniz and Tárrega, a popular early 20th century work by Ravel, and a host of original compositions.*

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, avgust / August 2023
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja, častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **METKA SULIČ, JAN PREPADNIK**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
ljubljanafestival.si
www.facebook.com/ljubljanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

Glavni sponzor / General sponsor:

Sponzorji 71. Ljubljana Festivala / Sponsors of the 71st Ljubljana Festival:

Sponzorji posameznih prireditev / Sponsors of the individual events:

Glavni medijski sponzor / General media sponsor:

Medijski sponzorji / Media sponsors:

Uradna vina / Official wines:

Prijatelji Festivala Ljubljana / Friends of Ljubljana Festival:

Partnerji Ljubljana Festivala / Ljubljana Festival partners:

Uradni prevozniki / Transport partners:

Vstopnice / Tickets: **ljubljanafestival.si**, Eventim, blagajna Križank, bencinski servisi / **Križanke Box Office, gas stations**

Več informacij / More information: **ljubljanafestival.si**

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu in prizoriščih. The Ljubljana Festival programme and venues are subject to change.